

[Ellen Strange Petersen.]

Ifølge lovforslaget kan større museer med fagkyndigt personale og tidssvarende bygninger efter ministerens særlige tilladelse fritages helt eller delvis for tilsyn af statens kunstmuseumsnævn. Jeg vil gerne spørge, hvad der er baggrund for ønsket om en sådan fritagelse. Rent umiddelbart forekommer det mig ikke rimeligt, at noget museum på denne måde kommer til at indtage en særstilling. Der er jo ikke tale om, at staten på nogen måde skal være smagsdommer, og vi er indforstået med, at lovens formålsparagraf ændres, den, der taler om dansk kunst, så museernes valg af kunst bliver meget frit. Men det må være naturligt, når staten yder store årlige bevillinger, at dens repræsentation også har mulighed for at følge med i, f. eks. hvordan de anskaffede værdier opbevares og vedligeholdes.

Jeg kan på min gruppes vegne også give principiel tilslutning til forslaget om ændring af lov om kulturhistoriske lokalmuseer, men har også nogle bemærkninger til dette lovforslag. Begge lovforslag er foreslået taget op til revision igen i folketingsåret 1972-73, og jeg tror — og jeg tror, at jeg er enig med hr. Niels Matthiasen her — at det vil være rigtigt at benytte tiden indtil da til en virkelig grundig undersøgelse af museernes forhold og overveje statens stilling til de forskellige museer og de mål, vi stiler imod. Måske kunne det udvalg, der nedsættes, til en begyndelse foretage en studietur — og måske først og fremmest til de mindre museer.

Det er så enkel en løsning at fastsætte statens tilskud i forhold til det stedlige tilskud, men det er ikke givet, at det fremmer den rigtige udvikling. Her tænker jeg bl. a. på specielle egnumseer, f. eks. på ømuseer, hvor den stedlige økonomi måske ikke opmuntrer til større tilskud, men hvor der givet findes noget specielt, som det er i hele samfundets interesse at bevare. Omvendt er det givet, at der er flere museer ud over landet, som tiden er løbet fra. Listen over statsanerkendte, lokalhistoriske museer omfatter 56 almindelige museer og 16 landsdelsmuseer.

Vi ved alle, at museerne er opstået på lokalt initiativ, at interesserede, offervillige kredse eller enkeltpersoner har sat noget i gang, der var prisværdigt, og som det of-

fentlige så er kommet ind på at støtte, men vi kan ikke alle vegne have museer, der er gode og store nok til at opfylde et museums formål. I mit parti mener vi, at man bør tilstræbe gode specialmuseer spredt ud over landet, men samtidig erkende, at hver egn ikke kan have det hele. Det store spørgsmål er, hvordan vi kan gå imod lokalpatriotismen og tilskynde til sammenlægninger og eventuelle nedlæggelser. Jeg erkender blankt, at det i hvert fald ikke er i Århus, man skal begynde.

Samtidig med at jeg synes, at der er for mange museer på listen, synes jeg, der er nogle, jeg savner, nogle, der falder uden for museumslovenes rammer, men som burde have lovbundet sikkerhed, og her vil jeg først og fremmest nævne orlogsmuseet, som står på finansloven med et tilskud på 50.000 kr. for 1971-72. Det har til huse under meget beskedne forhold i loftsetagen på Skt. Nikolaj kirke i København. Det har en uerstattelig samling af skibsmodeller fra 1670 og fremefter, en samling, der tilhører staten, og som regnes for en af de fineste i sin art i verden. Museet burde flyttes bort fra kirken til omgivelser, der passer for en sådan samling, og det burde have bevilling af en sådan størrelse, at det kunne have et fast sagkyndigt personale. Der ydes betydelige tilskud fra fonds og private, men ikke tilstrækkeligt til, at museet kan klare sig. Det er vel ikke muligt at få museet med på det lovforslag, vi behandler i dag, men jeg beder ministeren have det i erindring i hvert fald til næste revision.

Endelig kunne jeg ønske, at vi i udvalget kunne drøfte problematikken om entrébetalning i museerne. Ved nogle museer tages der entré, ved andre ikke. Det er rigtigt at fastholde gratis adgang for uddannelsessøgende, men er det, når man skal spare og prøve at hjælpe på økonomien, rimeligt at have gratis adgang for alle ved nogle af de største museer? Jeg ville meget gerne, om vi i udvalget kunne få belyst, hvad entrébetalningen betyder for museernes økonomi.

Hermed kan jeg tilsige støtte til lovforslagenes gennemførelse.

Merete Bjørn Hanssen: Med de to foreliggende lovforslag opfyldes ønskerne om, at der i denne folketingssamling kan gennemføres en regulering af det grundlag, hvorpå